

دو دگای بیری (۱) له لومړنیو څخه
په یو نېټه کې (۱) له لومړنیو څخه
۱۹۹۲ و له سر پېښبازي ووزیری دادو بریار له سردانی نه نجومه
وزیران، نه نجومه نېشنانی کوردستانی عراق له دانیشتی روزی
۱۹۹۲/۷/۷ دا بریاری دهرکردنی هم باسایه ی دا:
باسای ژماره (۱۴) - ساتی ۱۹۹۲

باسای دسه لاتی دادو وری (السلطة القضائية)
بابی ی حکم

چهند حوکمینی کشتی

ماده ی حکم: دادگا سر به خو به و جکه له یاسا هیچ سر و وریکی تری
نی یو ناین هیچ دسه لاتی یا که سبک دست له سر به خو بی دادو وری و
کار واری دادگاری (العدالة) و وریدا.

ماده ی دووم: حوکم به ناوی که له وه دهر ده چی و چی به چی ده کری.
ماده ی سی یوم: ویلایه تی دادگا کشت که سانی سر وشتی و معنه وی
وله که لایندا حکومه نیش ده گریته وه و حوکم دانه کشت دزکاری «منازعه»
و تارایکدا کاری نایه تی ی نه وه.

ماده ی چوارم: دادگا بوی نی په هیچ کام له و باسانه پیښی که به کار و
کرداری سرداری «السیادة» داده نریت.

ماده ی پینجم: زمان له دادگاندا کوردی ده بی به لام دادگا بوی هیه
به وری و وری به وری دوی سوتندانی گوی له قسه ی دزکاران «الخصوم»
و شایه نه کان بگری.

ماده ی ششم: دانیشته کانی دادگانان به شاکرانی ده بی نه نیا له و
حاله تاندا نه بی که دادگا خو بی به وری له بهر چا و گرتنی داب و نه ریت
و یاراسنی ریزیمی کشتی په وه بریار ددها نه بی بی به لام له کشت
حاله تاندا را که باندنی حوکم هر ده بی له دانیشتی شاکر ادا بی.

ماده ی هونهم:

۱- دادگانان له کاتی پشویاندا کیشه کانی شارستانی و یاری که سایه تی
(الفضایا المدنیة والاحوال الشخصیة) ناینن نه گهر به به له نه بن و دادی بی
(الرافعة) تیا یاندا له روزی په که می مانگی نه مو و زوه هه تا په که می مانگی
شبلوولی هر سالیک راده گبری و کیشه به به له کان بو هم مه به سته به
به یانته به که که ووزیری داد دهر یده کا دیاری ده کرین.

۲- ووزیری داد بوی هیه نه و پشوو بو ماوه به که له (۳۰) روز زیاتر نه بی
له کاتی پیوستی په کی زوردا که بکانه وه.

- ۲- دادگای تی هه لومړنوه (الاستئناف).
- ۳- دادگای سره نایمی (البداءة).
- ۴- دادگای باری که سایه تی (الاحوال الشخصیة).
- ۵- دادگای تاوان (الجنایات).
- ۶- دادگای که تن (الجنح).
- ۷- دادگای هرزه کاران (الاحداث).
- ۸- دادگای کار (العمل).
- ۹- دادگای لیکولینه وه (التحقیق).

به شی دووم

تایبه تکراریه کانی دادگانان (اختصاصات المحاکم)

لقی حکم

دادگای پیداجوونه وه (محکمة التمیم)

ماده ی نویسم: دادگای پیداجوونه وه نه و دسه دادو وریه بالایه به
که سر به رشتی دادو وری کشت دادگانان ده کاو نه گهر ده و کی بیجه وانه له
یاسادا نه بیو له سر و وریکی سنی جیگری سر و وری و چهند دادو وریک پیکدی
که ژماره بیان له حوت که متر نه بیو باره گاکه ی له هه و لیر ده بی.

ماده ی دحیم: په که م: دسه کانی دادگای پیداجوونه وه به م جوړه ده بن :-
آ- دسه تی کشتی: به سر و وریکی سر و وری دادگای پیداجوونه وه یا
پیشترین جیگرانی نه گهر ناماده نه بوو یا نه گهر هویه کی باسای زیگی
به شداری کردنی لی گرتوبه نه ندانینی جیگره کانی تری و هه مو دادو وری
کارگره کانی دادگا کو ده بیته وه به نایه تی هم باه تانه ده بی:

۱- نه وه ی له په کیک له دسه کانه وه بوی دهن بری سهارت به
ده سته برانی له به مایه که که حوکمینی پیشوو بریاری له سر دای.

۲- نه و دا وایانه ی (الدعاوی) که حوکمی مراندنیان تیدا دهر چو وه.

۳- ساغ کردنه وه ی نه و دزگناریه ی له حوکم و بریاره کانی دادگای
پیداجوونه وه خو یدا روو ددها.

ب- دسه تی فراوان: به سر و وریکی سر و وری دادگای پیداجوونه وه یا
پیشترین جیگرانی نه گهر ناماده نه بوو یا نه گهر هویه کی باسای زیگی
به شداری کردنی لی گرتوبه نه ندانینی به لایه تی که موه شش له
دادو وری کانی کو ده بیته وه به نایه تی هم باه تانه ده بی:

۱- نه و دزکاری په ی له چی به چی کردنی دوو حوکمی پیچ وانه ی به کترو
له به که باسدا دهر چو وین و به پله ی کوتایی (الدرجة القطعیة) که پیشتر روو
له کانی پیوستی په کی زوردا که بکانه وه.

تا کاتی ده چوونی بریاری پیدایه و پرور...

۲- نهو دژکاری بهی سه بارت به تابه تکاری «اختصاص» ی بینینی داوایه ک (الدعوی) له نیوان دوو دادگادا روو ده دا.

۳- نهو حوکم و بریارانهی سه روک بوئانی ره وانه ده کاو به پیری ی نهو یاسایه حوکم و بریاره کانی بی ده چوون له چوار چووی تابه تکاری داگاران.

ج - دهستهی شارستانی (الهیة المدنیة): تابه ته به بینینی نهو حوکم و بریارانهی سه بارت به داوای شارستانی و بابه ته جوو او چوره کانی تره وه به پیری ی حوکمه کانی نهو یاسایه له دادگاو لیژنه کانه وه ده رده چن.

د - دهستهی باری که سایه تی (الاحوال الشخصیة): تابه ته به بینینی نهو حوکم و بریارانهی به پیری ی یاسا له دادگاکانی باری که سایه تی و بابه تی که سایه تی (المواد الشخصیة) به وه ده رده چن.

ه - دهستهی سزایی (الهیة الجزائیة): تابه ته به بینینی نهو حوکم و بریارانهی به پیری ی یاسا سه بارت به داوای سزایی به کان ده رده چن.

و - دهستهی کشت و کال: تابه ته به بینینی نهو حوکم و بریارانهی له لیژنه کانی زوی و ده ست به سه ردا کرتنه وه ده رده چن.

دووم: دهستهی شارستانی و دهستهی باری که سایه تی و دهستهی سزایی و دهستهی کشت و کال به سه روکایه تی ی جیگری سه روک یا نهوی دهستهی سه روکایه تی دیاری ی ده کاو به نه ندامه تی ی به لایه نی که سه وه دوو له دادوهرانی دادگا کوته بیته وه.

سئیم: دهستهی شارستانی کاتی نهو حوکمانه ده بینینی که له لایه ن دادگای تی هه لچونه وه (الاستئناف) ده رکراون، به سه روکایه تی ی جیگری سه روک و نه ندامه تی ی به لایه نی که سه وه چوار له دادوهرانی دادگا کوته بیته وه.

ههروه هاش سه بارت به دهستهی سزایی کاتی که به سیفه تی ته سل حوکم و بریاره کانی دادگاکانی تاوان (محاکم الجنایات) ده بینینی.

چوارم

۱- ده شی به بریاری دهستهی سه روکایه تی دهستهی تر پیک به پیری.

ب - دهستهی سه روکایه تی له سه روکی دادگای پیدایه چونه وه و جیگریه کانی پیکدی و له حاله تی ناماده نه پوونی هه ره به کینکیناندا پیشینترین دادوهری دادگا جیگهی ده کرتنه وه.

ماده ی یازدهیم:

یه که م: سه روکه کانی ده سه کان به بریاری دهستهی سه روکایه تی له سه ره تایی هه ره سالیگدا دیاری ده کرتین و له حاله تی ناماده نه پوونی هه ره به کینکیناندا پیشینترین دادوهری دادگا جیگهی ده کرتنه وه.

دووم: ده سه کان و له که لیاندا دهستهی فراوانیش به بریاری دهستهی...

۲- سه روکایه تی کردنی دهستهی سه روکایه تی

۳- سه روکایه تی کردنی دهستهی کشتی و دهستهی فراوان یا هه ره به پیری له ده سه کانی دادگای پیدایه چونه وه.

۴- پشکینینی کاروباری دادگای پیدایه چونه وه.

۵- ناردنی نهو تانوتانهی پشکیش به دادگا ده کرتین بو وه کرتنی ره سم ر نه مانه ت و تو مار کردنیان.

۶- مو له تان به دادوهرانی دادگا و موچه خووران و کرتیکارانی.

۷- نووسینی راپورتی سالانه له باره ی موچه خوورانته وه.

۸- نیمزاکردنی نووسراوه رسمی یه کان بو وه زاره نه کان.

دووم: ده سه لانه کانی جیگری سه روکی دادگای پیدایه چونه وه نه مانه ن:

۱- به جیه پنهانی کاره کانی سه روکی دادگای پیدایه چونه وه له کاتی ناماده نه بوونیدا.

۲- سه روکایه تی کردنی یه کیک له ده سه کانی دادگای پیدایه چونه وه.

۳- به شداری کردن له ده سه تی سه روکایه تیدا.

۴- نیمزاکردنی نهو نووسراوانه ی داوا کو تایی بی هینسراوه کانی له کال بریاره کانی دادگای پیدایه چونه وه دا بی ده نیردرینه وه.

۵- هه ره ده سه لاتیگ ده سه روک دهیدانی.

لقبی دووم

دادگاکانی تی هه لچوونه وه (الاستئناف)

ماده ی سیازدهیم:

یه که م: دادگای تی هه لچوونه وه ده سه ته کی دادوهری ی بالایه بو دادگاکانی یه ک پاریزگا یا زیاتر وله سه روک و ژماره یه کی پیوست له جیگری سه روک و دادوهر پیکدی و نهو تابه تکاری یانه به جی دینی که به پیری ی یاسا بو دیاری ده کرتین.

دووم: پشکینانی دادگاکانی تی هه لچوونه وه بهم جو ره ده بی:

۱- دادگای تی هه لچوونه وه ی ناوچه ی هه ولیر که دادگاکانی هه ردو پاریزگای هه ولیرو ده روک ده کرتنه وه و مه له بنده کی له شاری هه ولیر ده بی.

۲- دادگای تی هه لچوونه وه ی ناوچه ی که روک که دادگاکانی هه ردو پاریزگای که روک و سلیمانی ده کرتنه وه و مه له بنده کی له شاری که روک ده بی.

سئیم: ده شی له سه ره پیشینازی وه زیرو بریار له سه ردانی نه نجومه نی دادوهری (مجلس القضاء) په یوه ندی دادگایه ک یا زیاتر له دادگایه کی تی هه لچونه وه دایر بکری و به یه کینکی تریانه وه به سه رته وه.

ماده ی چواردهیم:

به پاننامه بهك ديارى ده كرين كه وزيرى داد له سر پيشيازى نه نجومه نى
دادوى دوى ده كاو نايى سر و ك يا نه ندام بگوردرين نه گهر پيوستى
به كى زور به بخوازي.

ماده ۱ پازدهيهه: سر و كى دادگاي تى هه چوونه وه سر په رشتى ي
دادگايان و كاره كانيان و به ريوه به ريتى به كان جى به جى كارى (تنفيذ)
و فرمانگه كانى داخووس (الكاتب العدل) و به ريوه به ريتى به كانى ناكاملان
(قاصرين) له ناوچه كه داو دابه شكدنى كار له نيوان دادوه ره كانيدا ده كاو
بويشى هه به هيندهى به باشى ده زانئى له ده سه لانه نى بدا به به كى
له چيگره كانى.

ماده ۲ سازدهيهه:

به كه م: له هر ناوچه به كى تى هه چوونه وه دا نه نجومه نيك به ناوى
(نه نجومه نى ناوچه ي تى هه چوونه وه) وه له سر و كى دادگاو نه نداميتى ي
چيگره كانى دادوه رانى دادگاي تى هه چوونه وه پيكدى.
دوووم: نه نجومه من به لايه نى كه مه وه مانگى جار يك كوده بيته وه و
سر و كيش بوى هه به له كاتى پيوستيدا داواى كو بوونه وه ي بكاو به يى
ناماده بوونى به لايه نى كه مه وه سى له چوار به شى ژماره ي نه ندامانىشى
كروونه وه ساز نايى.

سى يه م: نه نجومه نى هم تايه تكارى يانه به جى دئنى:

- ۱- ليكولنه وه ي نه و كوسپ و گير و گرفتانه ي دادگايان تووشيان ده بن.
- ۲- باسكردنى پيوستى به كانى دادگايان و خشته ي كارگه رانيان (الملاك)
نهر روشنايى ي پيوستى ي سالانه يان.
- ۳- پيشكه شكدنى پيشياز له باره ي دامه زراندنى دادگاي نوپوه.
- ۴- چاك كردنى شيوازي كار كردن و به رزكردنه وه ي راده ي به جيهيئانى
له دادگاياندا.

ماده ۳ هه قدهيهه:

- به كه م: ده سه لانه كانى دادگاي تى هه چوونه وه نه مانه ن:
- ۱- سر په رشتى كردنى كاروبارى به ريوه بردن و دابه شكدنى كار له سنوره
ناوچه كه دا.
 - ۲- سر و كايه نى كردنى ناوچه ي تى هه چوونه وه.
 - ۳- سر و كايه نى كردنى دادگاي ته هه چوونه وه به سيفه تى پيدا چوونه وه و بويشى
هه به سر و كايه نى ي دادگاي تى هه چوونه وه به سيفه تى تى هه چوونه وه و
دادگاي تاوان بكا.
 - ۴- ناردنى نه و تانوتانه ي به سيفه تى تى هه چوونه وه پيدا چوونه وه پيشكه ش
به دادگاي تى هه چوونه وه ده ك تى نه و هه رگ تى ده سم.

۱- سر و كايه نى كردنى به كيك له ده سه كاني دادگاي تى هه چوونه وه يا
دادگاي تاوان.

۳- نيمزا كردنى نه و نووسراوانه ي فايلى داوا كوئايى يى هينراوه كانى له كه ل
برپاره كانى دادگاي تى هه چوونه وه دا يى ده نيردى بو دادگاي په يوه نديدار.

۴- چاوديرى كردنى ده وامى دادوه و فرمانبه رو كر يكاره كان.

لقى سى يه م

دادگاي سره تايى (البداءة)

ماده ۱ هه ژدهيهه: له سه لانه نى هر پاريزگاو قه زايه كدا دادگايه كى
سره تايى يا زياتر پيكد هينرى و ده شكونجى له ناحى يه كاندا به ياننامه به ك
كه وزيرى داد دوى ده كا پيگ بهينرى و بويشى هه به تايه تكارى ي
شوئنه كى (الاختصاص المكاني) بو دادگايه بو زياتر له قه زاو ناحى يه به ك
فراوان بكا.

ماده ۲ نوژدهيهه: وزيرى داد بوى هه به له سه ر پيشيازى سر و كى
دادگاي تى هه چوونه وه دادگايه كى سره تايى بو بيننى جور يك يا زياترى
داوا به ك پيگ بهينى.

ماده ۳ بيسته م: دادگاي سره تايى به به ك دادوه كوده بيته وه تايه ته به بيننى
نه و داواو كاروبارانه ي كه به پيى ي حوكمى ياسا بوى ديارى ده كريت.

لقى چوارم

دادگاي كه سايه تى (الاحوال الشخصية)

ماده ۱ بيست ويه كه م: دادگايه كى بارى كه سايه تى يا زياتر له هر
شوئنيكدا پيكد هينرى كه دادگاي سره تايى ي تيدا يى.
ماده ۲ بيست و دووم: وزيرى داد بوى هه به له سه ر پيشيازى سر و كى
دادگاي ته هه چوونه وه دادگاي بارى كه سايه تى بو بيننى جور يك يا زياترى
داوا پيگ بهينى.

ماده ۳ بيست و سى يه م:

به كه م: دادگاي بارى كه سايه تى به به ك دادوه كوده بيته وه كه به قازى ناوى
ده برى و دادگايه به پيى ي ياسا باس و خوازه كانى بارى كه سايه تى ده بينى.
دوووم: دادوه رى موسلمانى دادگاي سره تايى به قازى دادگاي بارى
كه سايه تى داده نرى نه گهر قازى به كى تايه تى ي خوى نه بوو.

لقى پينجه م

دادگاي تاوان (الجنبايات)

ماده ۱ بيست و چوارم:
به كه م: له سه لانه نى هر پاريزگايه كدا دادگايه كى تاوان پيكد هينرى و نه و
داوا سزايى يانه ده بينى كه به پيى ي حوكمى ياسا بوى ديارى كراون.
دوووم: ده شى زياتر له به ك دادگاي تاوان له پاريزگايه كدا پيگ بهينرى كه به

یەكەم: دادگای تاوانی مەلەبەندی دادگای تۆ هەلچوونەوه بەسێ دادوەر كۆدەبیتەوه و بەسەرۆكایەتی ی سەرۆکی دادگای تۆ هەلچوونەوه یا یەكێك لە جێگەرەكانی و ئەندامی تۆی دووی تر لە جێگەرەكانی یا یەكێکیان و دادوەرێك یا ئەندامی تۆی دوو دادوەر كە دەبێ پۆلی هەریەكەیان لە پۆلی دوووم كە مەتر نەبێ.

دوووم: دادگای تاوان لە پارێزگایێكدا پێكدههێنرێ كە دادگای سەرۆك لە مەلەبەندی پارێزگادا و دوو دادوەر كە پۆلەكەیان لە پۆلی دوووم كە مەتر نەبێ كۆدەبیتەوه.

سێ یەم: ناوی سەرۆك و ئەندامە ئەسلی و ئیختیایەكانی دادگای تاوان بە بەیاننامە یەك رادەگە یەنرێ كە وەزیرەداد لە سەر پێشینیاری سەرۆکی دادگای تۆ هەلچوونەوه دەری دەكا.

لقی شەشەم

دادگای كەتن (الجنح)

مادە ی بیست و شەشەم:

یەكەم: دادگایەكی كەتن یا زیاتر لە هەر شوێنێكدا پێكدههێنرێ كە دادگای سەرەتایی تێدا بێ و ئەو داوايانە دەبێنێ كە بەپێ ی یاسا بۆی دیاری دەكرێن.

دوووم: دادگای كەتن بەیەن دادوەر كۆدەبیتەوه.

سێ یەم: دادوەری دادگای سەرەتایی بەدادوەری دادگای كەتن دادەنرێ ئەگەر دادوەری تاییەتی ی خۆی نەبوو.

مادە ی بیست و حەوتەم: وەزیری داد بۆی هەبە لە سەر پێشینیاری دادگای تۆ هەلچوونەوه دادگای كەتن بۆ بێنێ جۆرێك یا زیاتر لە داوا پێك بێنێ.

لقی حەوتەم

دادگای هەرزەكاران (الاحداث)

مادە ی بیست و هەشتەم:

یەكەم: دادگای هەرزەكاران بەدەستە یەك كۆدەبیتەوه كە بە سەرۆك دادوەری دادگای هەرزەكاران و ئەندامەتی ی دوو ناوێرێكار (محکم) دەبێ و بەپێ ی یاسای هەرزەكاران داوا ی تاوان دەبێنێ و حوكمی تێدا دەدا.

دوووم: ناوی سەرۆکی دەستە و ناوێرێكارە ئەسلی و ئیختیایەكان بە بەیاننامە یەك رادەگە یەنرێ كە وەزیری داد لە سەر پێشینیاری سەرۆکی دادگای هەلچوونەوه دەری دەكا.

سێ یەم: سەرپێچی (المخالفة) و كەتن بەپێ ی حوكمی یاسای هەرزەكاران ئەنجام دەدات.

دوووم: دادگای كار بە یەك دادوەر كۆدەبیتەوه.
سێ یەم: دادگای كار ئەو داواو كاروبارانە دەبێنێ كە بەپێ ی حوكمی یاسا لە چوارچۆبی تاییەتکاری ی ئەودان.

لقی نویم

دادگای لێكۆلینەوه (التحقیق)

مادە ی سێ یەم:

یەكەم: دادگایەكی لێكۆلینەوه یا زیاتر لە هەر شوێنێكدا پێكدههێنرێ كە دادگای سەرەتایی ی تێدا بێ و بەپێ ی حوكمی یاسا لێدەكۆلینەوه و ئەگەر دادوەرێكی تاییەتی ی بۆ دیاری نەكرا بوو دادوەری دادگای سەرەتایی دەیت دادوەری لێكۆلینەوه.

دوووم: وەزیری داد لە سەر پێشینیاری سەرۆکی دادگای تۆ هەلچوونەوه بۆی هەبە دادگای لێكۆلینەوه بۆ جۆرێك یا چەند جۆرێكی دیاریكراو لە تاوان تەرخان بكا.

سێ یەم: وەزیری داد بۆی هەبە دەستە یەك بە سەرۆكایەتی ی یەكێك لە دادوەران بۆ لێكۆلینەوه ی تاوانێك یا چەند تاوانێكی دیاریكراو پێكێنێ و دەستەكە دەسەلانی دادوەری لێكۆلینەوه ی دەبێ.

بابی سێ یەم

خزمەتی دادوەری (الخدمة القضائية)

بەشی یەكەم

ئەنجومەنی دادوەری (مجلس القضاء)

مادە ی سێ و یەكەم:

یەكەم: ئەنجومەنی دادوەری بە سەرۆكایەتی ی سەرۆکی دادگای پێداچوونەوه ی هەرێمی كوردستانی عێراق و ئەندامی تۆی پێشترین دوو جێگەر لە جێگەرنی سەرۆك و ئەگەر لە كایەدا نەبوون پێشترین دوو دادوەری دادگای پێداچوونەوه و سەرۆکی دەستە ی پشكینی داد (التفتيش العدلي) بەرێوەبەری گشتی ی داد و یەكێك لە دادوەران ی دادگای پێداچوونەوه و سەرۆکی دایكۆماری یاسای (دیوان التدوين القانوني) و سەرۆکی داوا ی گشتی (الادعاء العام) و بەرێوەبەری گشتی ی تۆماری مولكایەتی (التسجيل العقاري).

ب - ئەگەر سەرۆك ئامادە نەبوو پێشترین دوو جێگەرەكی جێگە ی دەگرنەوه و ئەگەر ئەوانیش ئامادە نەبوون پێشترین ئەندامانی دادگای

کوبورده گزینده و به لایه نی که موه سی له چوار بهشی نندامانی پیک
نایهت و بریاره کانش به زور بهی ژماره ی نندامانی نه نجومه ن ده درین
سی یه: نه نجومه ن سکر تیرکی له وهرگرانی باوه پنامه ی به کالور یوسی
له پاسادا ده بی که ریک خستی کاروباری نه نجومه ن و ناماده کردنی به پنامه ی
کاری و بوخته کردنی نه کیشانه ی ده خرنه به رده می وراکه یاندنی بریاره کانی له
نه ستر ده بی.

ماده ی سی و دووم: نه نجومه ن تم گه کانه به جی دینی:

۱- لیکولینه وهی نه خشی سه ره تایی ی و وزارت و پیشکه شکردنی بیینی
له باره به یه.

۲- لیکولینه وه له و کیشانه ی و وزیر بویانی ده نیری.

۳- تیروانینی پله به رزی و گواسته وه به خواستندان (الترفیغ والنقل والاعارة)-
ی دادوهران و لیکولینه وه له ره و وشت و ره فتار و لیها تووی یان و سه ره رشتی
کردنی پاراستنی سه ره به خوئی ی دادوهری (استقلال القضاء).

۴- ده رکردنی بریاری پالاوتنی نه وانه ی ته وای مهرجه کانی دامه زرانندیان
به دادوهر تیدایه و نه گهر داواکارانی دامه زرانندن پتر له بیویست بوون نه و
نه نجومه ن ده یان خاته بهر تاقیکردنه وه به که وه نه و سا بریاری پالاوتنی
سه رکه و توتورینیان ده دا.

۵- لیژنه بهک به ناوی (لیژنه ی کاروباری دادوهران) وه له سی نندام
پیکده هینیری که نه نجومه ن له سه ره تایی هر سالیکدا له نندامانی خوئی
هه لیانده بزی و نیشی تیروانینی کاروباری دابینکردنی ریک و پکی
(الامور الانضباطیة) ی دادوهران ده بی و بریاری لیژنه که ش ده شی له لای
ده سته ی فراوانی دادگای پیداچوونه وه له لایه ن وه زیرو نه و دادوهر وه که
بریاره که ی له دژ ده رچووه له ماوه ی سی روزدا له روزی پیراگه یاندنی یه وه
نانوئی لی بدری و بریاره که ی له م باره یه و نه تیر بنیر (بات) ده بی.

بهشی دووم

دامه زرانندی دادوهران

(تعین الحکام)

ماده ی سی و سی یه: نه وه ی به دادوهر داده مزرئی ده بی تم مهرجانه ی تیدا
بن:

- ۱- عیراقی بی و زمانی کوردی بزانی و نه هلی یه تی مه ده نی ی ته وای هه بی.
- ۲- نه مه نی له سی سال که متر نه بی وخواه ن هاوسه ر بی.
- ۳- حوکم نه درایی به تاوانیکی ناسیاسی یا که تنیکی (جنحه) له که دارکه ری
شهره ف.
- ۴- ره و وشتی جوان بی و ناوبانگی باش بی و به ده سپاک و بی لایه ن ناسرابی.

ب - ماوی کارکردنی له و وزیفانه ی برگه ی (ا) دا پینج سال ده بی نه گهر
باوه پنامه ی ماجستری له پاسادا وهرگرانی و سی سال ده بی نه گهر باوه پنامه ی
دوگستورای وهرگرانی تیر نه و کارکردنه ی له پیش وهرگرانی باوه پنامه که دا
بووی یا له دوی.

ج - ماوه ی کارکردن له پاریزه ری و نه و وزینه به ی له بریگی (ا) دایه بو
مه به سستی دامه زرانندن نه بهک ده درین.

د - ده بی له تاقیکردنه وه به کدا به نووسین بی یا به ده می سه رکه و نووی.
ماده ی سی و چوارم:

۱- خواستی دامه زرانندن به دادوهر له گه ل باوه پنامه ی خویندن و نه و
باوه پنامه ی تر که له مهرجه کانی دامه زرانندا ده خوارین ده درین
به و وزارتنی داد و وزارتیش ده بی خواسته کانی دامه زرانندن له گه ل
باوه پنامه کاندان نه گهر به پی ی یاسا مهرجه کانیان ته و ابوون له گه ل
راپورتیکدا له باره ی هر به کیکیا نه وه له رووی پرختی خزمه ت ره و وشت
ولیها تووی یه وه بنیری بو نه نجومه نی دادوهری.

۲- نه نجومه نی دادوهری له گه ل ره چاوکردنی برگه ی چواره می ماده ی سی
و دووه مده ا په سنترین خواسته کانی دامه زرانندن هه لده بزی و بریاری
دامه زرانندیان ده نیری بو وزارت بو ده رکردنی فرمانی هه ریمی به
دامه زرانندن.

ماده ی سی و پینجم:

یه کم: و هیری داد دوی ده رکردنی فرمانی هه ریمی به دامه زرانندن نه و
دادگایه دیاری ده کا که دادوهره که کاری تیدا ده کا.

دووم: دادوهر تا تم سوینده له به رده م سه روکی هه ریمده: نه خوا کاره که ی
ده ست بی ناکا: (سویند به خودا ده خوم که له تیوان خه لکیدا داد به روره انه
حوکم بده م و به نه مانه ت و ده سپاکی و بی لایه نی یه وه یاسا جی به جی
به کم).

ماده ی سی و ششم:

۱- سه روکی دادگای پیداچوونه وه له نیوان جیگرانی سه روک یا پیشبترین
دادوهرانیدا داده مزرینری نه گهر ماوه ی خزمه ته دادوهری به که ی له بیست
و پینج سال که متر نه بوو.

۲- جیگری سه روک له نیوان دادوهرانی پیداچوونه وه دا داده مزرینری نه گهر
خزمه تی دادوهری به که ی له بیست و دوو سال که متر نه بوو.

۳- دادوهر له دادگای پیداچوونه وه دا له وانه ی پوولی یه کم یا له وان
داده مزرینری که ماوه ی خزمه تی دادوهری یه که بیان له بیست سال که متر نی.
یه.

۴- دادگای پیداچوونه وه جیگره که ی و دادوهرانی دادگای

۱	۵۹۰ - ۵۲۰	۱۴	زیاده
ب	۵۰۰ - ۴۶۰	۱۲	۵ سال
ج	۴۳۵ - ۳۸۰	۱۰	۵ سال
د	۳۷۰ - ۳۱۰	۸	۵ سال

دروم:

۱ - سرۆكى دادگای پیداجونوه پلهی وهزیر دهی و مووچه و سرمووچه (مخصصات) وهزیری دهدریتی.

ب - مووچهی جیگرى سرۆك و دادوهری دادگای پیداجونوه (۱۰۰۰) دینار دهی.

سی یهم: دادوهر دواى نهوی سالیك خزمت ته و او ده كا زیادهیه کی سالانهی لهخووه (تلقاتی) ی لهرادهی خواروه (الحد الادنی) بۆرادهی سرهوه (الحد الاقصی) ی هر پلهیه کی به پهی لهبرگی (یه کم) ی نه م مادهیه دایه دهدریتی.

چوارهم:

ا - دادوهران وله گه لیاندا جیگرى سرۆكى دادگای پیداجونوه و دادوهرانی نه م سرمووچه دادوهری یانه وهرده گرن:

مووچه	لهقهزاوناحی یه كاندا	لهمه لبهندی یاریزگاندا
۵۹۰ - ۵۲۰	۸٪ ی مووچه	۷۰٪ ی مووچه
۵۰۰ - ۴۶۰	۹٪ ی مووچه	۸۰٪ ی مووچه
۴۳۵ - ۳۱۰	۱۰٪ ی مووچه	۹۰٪ ی مووچه

ب - معرجه ته وانهی سرمووچه به پهی ی زیژه کانی برگی (أ) وهرده گرن له شوینی کاره کانیاندا نیشته جی بن و به پیچه وانهوه که مترین زیژهی نهو سرمووچه بهی نیوان شوینی نیشته جی و شوینی کاره که بیان وهرده گرن.

پینجه م:

ا - دادوهران وله گه لیاندا جیگرى سرۆكى دادگای پیداجونوه و دادوهره کانی و دواکاره گشتی یه کان (المدعون العامون) و جیگره کانیان (۳۰۰) سی سهد دینار وهك سرمووچه به کی داببرکراو (مقطع) له بری ی کرئ خانوو وهرده گرن.

ب - نه گهر دادوهر چوووه خانوو به کی میری یهوه دهی فرمانگه که ی نهو پاره بهی برگی (أ) ی سرهوه وهك کرئ بدا بهو لایه نهی خاوهنی خانوو که به.

ج - نهوی له شوینی کاره که بیدا خانوو خدی هر:

- ۱ - پوی یه نه م
- ب - پۆلی دووه م ۸۰۰ ههشت سهد دینار
- ج - پۆلی سی یه م ۶۰۰ شهش سهد دینار
- د - پۆلی چوارهم ۴۰۰ چوار سهد ههزار

حهوتهم: سرۆكى دواى گشتی و سه رۆكى دیوانی تو ماری یاسایی و تو ماریکاره یاسایی یه کان و به ریوه به ری گشتی ی تو ماری مو لکایه نی و سه ربه رشتکارانی داد نه گهر دادوهر نه بوون نهو سرمووچه دادوهری و سه رمووچه داببرکراو ی کرئ خانوو یان دهدریتی که له م مادهیه دایه هن.

ههشتهم: سرمووچهی دادوهری و سرمووچهی کرئ خانوو یا نهو سرمووچه داببرکراوانه ی به پهی ی نه م مادهیه دهدرین، ناکهونه بهر حوکمی هیچ یاسایه ک که له گه لیدا ناکوک بن.

بهشی سی یهم

پله بهرزی و پوله بهرزی دادوهران

(ترفیع الحکام وترقیته م)

مادهی سی وهه شته م:

یه کمه م: دادوهر له پله به که وه بو پله به کی بهر زتر به بریاری نه نجومه نی دادوهری دواى به سه بردنی نهو ماوه ی له برگی (یه کم) ی مادهی (۳۷) ی نه م یاسایه دایاری کراوه بهر ز ده کرئته وه.

دووم: نه نجومه نی دادوهری له بهر ز کردنه وهی پلهی هر دادوهر بکدا راپوژنی سرۆكى تی هه لچونوه وه و سه ربه رشتکاری داد له باره ی لیها تو بی و هه لسوورانندی کاره که به وه به باشی و رای وه زاره تی داد له باره ی ره ووش و ره فتاری یه وه ره چاو ده کا.

سی یهم: نه نجومه نی دادوهری نه گهر بو ی سه لسا نهو دادوهره بو بهر ز کردنه وهی پله که ی لیها تو وه بریاری بو ددها و وه زاره تی داد فرمانی بو بهر ده کا.

چوارهم: نه نجومه نی دادوهری بو ی هه یه به بریاری کی هودار (مسه ب) بهر ز کردنه وهی پلهی دادوهر ماوه به ک که له سی مانگ که مترو سالیك زیاتر نه بی بو زیاتر له یه ک جاریش دوا بخا نه گهر وای بو چوو که شیاری نی به.

پینجه م: نه گهر دادوهر بک زیاتر له دوو جار ی یه ک له دواى یه ک له هه مان پله دا بهر ز کردنه وهی دوا خرا ده شی له سه ریش نیازی وهزیری دادو بریاری نه نجومه نی دادوهری و به فرمانیکی هه ریمی کوتایی به خزمتی به پهی با بگوئیرئته وه بو کاریکی شارستانی (مه ده نی).

مادهی سی ونو یهم:

چوارم: دادوهری له پښتلیکمهوه بۆ پښتلیکی تر له سهر خواستیک که دهیدا به ووزیری داد و به بریاری نه نجومه نی دادوهری به رزده کرته وه به مارجیک که موچه که ی گه پشینه راده ی هره نرمی نه و پوله ی بوی به رزده کرته وه .
سج یهم: ده بی ووزاره تی داد له کانی پیشکه شکر دنی خواستی پوله به رزی په که دا پای هر په کتی له دادگای پید اچوونه وه و سه روکایه تی ی دادگای تی .
چوونه وه سه روکایه تی ی ده سته ی سه رپه رشتکارانی داد له باره ی لپه اتوی ی دادوهره که و شیان ی بسو پله به رزی وه بگری .
چوارم: ووزاره تی داد خواسته که له گه ل نه و رایه دا که له به رگی (سج یهم) ی تم ماده یه دا باسکراوه له گه ل رای خویشیدا ده دا به نه نجومه نی دادوهری .

پینجه م: نه نجومه نی دادوهری له هه لسه نگانندی شیان ی دادوهره که بۆ پله به رزی پشت ده به سستی به و رایانه ی له برگی (سج یهم و چوارم) ی تم ماده یه دا دیاری کراون وراپورته کانی سالانه ی سه روکه کانی وراپورته کانی سه رپه رشتکارانی دادو نه و حوکمانه ی دادوهره که له ده رکردنیاندا کوششیک ی باشی نواندوه یا بیرورای یاسایی ی نه و تووی تیدا ده رپریون ده ریده خه ن که ده بخویشته وه و ناگاداری چالاکی ی یاسا زانی و دادوهری یه و نه وسا نه گه ر په سندکرا بریاری پوله به رزی ی بۆ ده رده کاو به پیچه وانه شوه و پوله به رزی به کی بۆ ما ویه که که له شه ش مانگ که متر نه بی به بریاریکی هژداری بنپړ (مسب و بات) که ده بی پی بریاسکه به نری دوا ده خا .

بهشی چوارم
پله کانی دادوهری (المناصب القضائیه)

ماده ی چلهم:

یه که م: جیگری سه روکی دادگای تپهه لچوونه وه و دادوهرانی به بریاری نه نجومه نی دادوهری و به پالاوتن له لایه ن سه روکی دادگای تی .
هه لچوونه وه له نیوان دادوهرانی پۆلی یه که م و دووه مدا دیاری ده کرین .

دووم: سه روکی دادگای تپهه لچوونه وه به بریاری نه نجومه نی دادوهری و به پالاوتن له لایه ن ووزیری داده وه له نیوان دادوهرانی پۆلی یه که م وله جیگرانی دادگا کانی تی هه لچوونه وه داده مه زینری .

سییه م: دادوهری دادگای پید اچوونه وه به فرمانیک ی هه ریمو له سه ر پشینیازی ووزیری داد له نیوان دادوهرانی پۆلی یه که مدا داده مه زینری له وانه ی به لایه نی که مه وه بۆ ماوه ی دوو سال یه کتی له م و هزیفانه ی دیبی :
ا - سه روکی دادگای تپهه لچوونه وه .

ز - به رتوه به ری گشتی داد .

چوارم: جیگری سه روکی دادگای پید اچوونه وه به فرمانیک ی هه ریمو له سه ر پشینیازی ووزیری داد له و دادوهرانه ی دادگا داده مه زینری که به لایه نی که مه وه سج سالی تیدا به سه ر بردی .

ماده ی چل ویه که م: پشینه رهی (القدم) ی دادوهران به بی پایه و پله و روژی دامه زانندیان ده بی و نه گه ر چونیه کی تیکه وت پشینه رین به و جوړه ده بی که ووزیری داد بریاری ده دا .

بهشی پینجه م
موله ت و مافی خانه نشینی
(الاجازات والحقوق التقاعديه)

ماده ی چل و دووم:
یه که م: دادوهر مافی موله تی ناسایی (الاحازه الاعتيادية) ی به پیوانه ی یه ک روژ له به رامبه ر هه شت روژی ماوه ی خزمه تکر دیندا به موچه ی ته وای هه یه .

دووم: دادوهر ده بی له هه ر سالیکندا به لایه نی که مه وه سی روژی موله ته کانی سالانه ی وه بگری نه گه ر و هری نه گرت له و هه نده ی زیاتر بۆ که له که ناکری که له سی روژه که زیاتره .

سییه م: ده شی نه و موله ته ناساییانه ی به پتی برگی (دووم) ی تم ماده یه بوی هه لده گیرین بوی که له که بکرین به مارجیک له (۱۸۰) روژ زیاتر نه بی .

چوارم: نه و موله تانه ی دادوهر له نه نجامی خزمه ته کانی پشوویدا بوونه نه مافی خوی بوی هه لده گیرین .

ماده ی چل و سییه م:

یه که م: ووزیری داد بوی هه یه موله تی خویندن بۆ ده ره ی عراق یا ناوه وه ی بۆ ماوه ی دوو سال به موچه ی ته و او بۆ تایه تکاری (تمخص) له باسپکدا که په یوه نندی به کارمه نندی دادوهری و دادگه ری و هه رگرتی باوه رنامه ی ماجستیر و دکتورا وه هه بی به و دادوهره بدا که سج سالی له بواری دادوهریدا به سه ر بردی و بۆیشی هه یه نه و موله ته بۆ ماوه ی یه ک سالی تر دریزا پییدا .

دووم: ده شی بۆ ماوه ی دوو سال به مه به سستی و هه رگرتی باوه ر نامه ؛ دوکتورا و هه ر له و باسانه دا که له برگی (یه که م) ی تم ماده یه دا ناویراون ؛ دووه مجار موله تی خویندن بدری به و که سه ی موله تی یه که می خویندنی ته و کردو باوه رنامه ی ماجستیری و هه رگرت نه ویش دوا ی سالتیک ده سترکرنه وه یه وه به کار له فه رمانه که یدا و ووزیری داد بوی هه یه بۆ ماوه

دكتورا وورده گرى پيشنترينكى (قدم) دوو ساله و نهوى باوهرنامه كلاجستير
ورده گرى پيشنترينكى يهك ساله ي تو مه به ستي پله به رزي و زياده ي
سالانه ي ده دريتي .

ماده ي چل و چوارم:

۱- دادور تا ته مه ني شه ست و سى سالى پر نه كاته وه خانه نشين ناكري
و مووچه كه شي به مهرجن پاريزه ري نه كا گشت نه و مووچه و سه رمووچانه
ده بي كه له كاتي خانه نشين كرديدا و هري ده گرتن .

۲- نه گهر دادور له كاتي خزمه تكررديدا مرد مووچه ي خانه نشينيه كه ي
(نه گهر هه قى هه بوو) گشت نه و مووچه و سه رمووچانه ده بي كه و هري
ده گرتن .

۳- ده سى دادور پيش ته واو كردي نه و ته مه نه ي به پتي برگه (۱) ي نه م
ماده يه دياري كراوه له سه رخواستى خوى به پتي حوكمى ياساى خانه نشينى
شارستانى (القانون التقاعد المدني) خانه نشين بكرى يا له بهر هوى
ته ندروستى بكرى كه حوكمى برگه (۲) ي سه ره وه ي به سه ردا ده درى .

۴- نه و دادوره ي خانه نشين ده كرى مووچه ي گشت مؤلنه ناساييه كاني
خوى ده دريتي له سه ر بنچينه ي كوى هه موو نه و مووچه مانگانه يه ي و هري
ده گرت به مهرجن له (۱۸۰) روتز زياتر نه بي .

ماده ي چل و شه شه م: نه و داوايانه ي سه بارصت به ماف به هوى
نه م ياسايه وه دينه كايه وه له لاي ليژنه ي كاروبارى دادوران
ده كرين و برپارمكاني له م دا وايانه دا ده سى له لايه ن و مزيرى دادو
نه و داد و مرصوه ي برپاره كه ي له در درچوو وه له ماوه ي سى روتزا له
روزي پيراكهميانده وه له لاي ده سته ي فراوانى دادگاي پيداچونه وه
تانووتيان لى بدرى و برپارمكه ي له م بارميه وه بنبر ده بي .

ماده ي چل و جه وه ته م: له و كاروبارانده دا كه له م ياسايه دا نين
حوكمى ياساى خزمه تي شارستانى (قانون الخدمة المدنية) و ياساى
خانه نشينى شارستانى (قانون التقاعد المدني) كار پيدمكرين به
مهرجن له مگهل حوكمه كاني نه م ياسايه دا ناكوك نه بن .

به شى شه شه م

گواستنوه و سپاردن
(النقل والانتداب)

ماده ي چل و هه شه ته م:

يه كه م: أ - ناشى دادور به بي رهامه ندى خوى به نووسين بو
وه زيفه يه كى نادادوره ي بگوتز رتبه وه .

دووه م: ده بي نه و ماوه ي سپارده كه له برگه ي (يه كه م) ي نه م ماده يه دال
سى سال پتر نه بي وده كرى بو يهك سالى تر درتريه ي بي بدرى .

سييه م: ده سى دادور نه گهر به رزه وه ندى گشتى پتويستى كرد به فرمانى
سه روكى دادگاي تن هه لچونه وه بسپيردرى بو كار كردن له دادگايه كى نردا
به لام سپاردن له دادگايه كى تيهه لچونه وه وه بو يه كيكى تر به فرمانى و مزيرى
داد ده بي به مهرجن ماوه ي سپارده كه له سالىك زياتر نه بي .

ماده ي چل و نوويه م: گواستنوه ي دادوره ان له مانگى ته مووزى هر
سالىكدا ده بي وده سى نه گهر به رزه وه ندى گشتى پتويستى كرد له
مانگه كاني ترشدا بكرى . گواستنوه وش له سه ر پيشيارى و مزيرى دادو به
برپارى نه نجوومه ني دادره ي ده كرى .

به شى جه وه ته م

نه ركه كاني دادور

ماده ي په نجايه م:

يه كه م: دادور ده بي نه م نه ركانه به جتى بيتى :

۱- پاراستنى شكومه ندى دادوره ي به وه ي بيلايه ن و ياك بي وه دوورين له
هر كاروكر داريك كه بيتنه هوى گومان ليكردي له رووى سه ر راستيه وه .

۲- ناشكرا نه كرنى نه و كاروبارو زانبارى و باوهر نامانه ي به هوى كاره كه بو
ساگاداريان لى به پيدا ده كا و نه وانه شى په بوه نديان به دام وده زگا كاني هر نه م
و كه سانه وه ده بي . نه م نه ركه شى ته نانه ت دواى كوتاي هانى خزمه ته كى
هر له نه ستوى ده بي .

۳- نه كرنى بازرگاني يا هر كاريك كه له گهل نيشى دادوره يدا ناگونجى .

۴- له بهر كرنى پوشاكى تايه تي له كاتي دادبيندا (المرافعة) به پتى نه و
رئناييه ي و مزيرى داد ده ري ده كا .

۵- نيسته جتيوون له مه لبه ندى شوتنى كاره كه پيدا له و حاله نه دا نه بن كه
وه زيرى داد له بهر بارودوخيكى تايه تي ريگه ي ده دا له شويتكى نردا
نيسته جتى بيتى .

دووه م: چالاكى سياسى له دادور قه ده غه يه ونا بي خوى بو نه نجومه ني
نيشتانى وده سته ناو خوييه كان و ريكه خراوه سياسيه كان بيالوتى دواى واز
هينانى نه بي له كاره كه ي .

ماده ي په نجاو يه كه م: نابى نه و دادوره انى په به ندى ژنخوازي با

خزمه يه تيان تا ياده ي چوارم له نيواندا هه يه له يهك ده سته ي دادوره يدا
پيكه وه به شدار بن ونا بي دادور تا نووتدان له حوكميك بيتى كه دادور نكي

ماده‌ی پنجم: ا - وزیر داد مافی سرپرستی و چاودیزی کردنی به سرگشت دادگاو دادوران و شو فرمانبرو دستمو لیژنانه‌ها هه‌یه که ده‌سه‌لانی دادور بیان دراوینتی .

ب - سرپرستی و چاودیزی کردن به هوی سرپرشتکاری داد یا به هوی شو دادورانوه ده‌یه که بو ثم مه‌به‌سته تهرخان ده‌کرتن .

ج - سرپرستی له‌سه‌ر کاره‌کانی دادگای پیداجوونوه و دادورانی له لایهن سرژکوه ده‌کرتی به معرجتی راپورتیکی سالانه له باره‌ی کاره‌کانی دادگاو، به وزیر دادو نه‌نجومنی دادوری بدا .

دووم: ا - سرژکی دادگای تیهه‌چوونوه مافی شه‌وی هه‌یه سرپرشتی گشت دادگاکانی ناوچه‌که‌ی بکاو بیانپشکنی و ریتوتیبیان بکاو سبارت بهو سرپتیبیانه‌ی (مخالفات) له بوری ئه‌رکه‌کانی فرمانبروی و سه‌ریوه چوونی کارو باری ئیداری و ژمیریاریه‌وه پرووده‌دن سرنجیان رابکیشی و ده‌یه راپورتی سالانه‌ش بدا به وه‌زاره‌تی داد و نه‌نجومنی دادوری له باره‌ی دادورانی ناوچه‌که‌ی هه‌یه و تیبینی خوی له پرووی ره‌فتارو لیته‌وو بیان و کاروباری دادگاکانیا نه‌وه رابگه‌یه‌نی .

ب - سرژکی دادگای تیهه‌چوونوه بوی هه‌یه په‌تیک له جیگره‌کانی بو پشکنی هه‌یه‌ی له دادگاکانی ناوچه‌که‌ی بنیری .

ماده‌ی پنجم سیم:

په‌کم: ده‌یه ده‌سته‌کانی پیداجوونوه و ده‌سته‌کانی دادگاکانی تی ده‌چوونوه و دادگاکانی تاوان راپورتی و هرزی (فصلی) ریک بخن و تیااندا شو حوکم و برپارانه دیاری بکن که دادور له نه‌جامی نه‌زانیه‌وه سبارت به بنه‌ما یاسایی سه‌ره‌تاییه‌کان (الجهل بالمبادی القانونیه الاولیه) یا غافلپوونی له چهنه رووداوتیک که له کانی پیداجوونوه‌ی حوکم و برپاره‌کانیدا ده‌ده‌کمون هه‌له‌یه‌کی قه‌به (خطا فاحش) ی کردوه و وینه‌یه‌کیان بنیرن بو وه‌زاره‌تی دادو نه‌نجومنی دادوری بو هه‌لگرتیان له فایلی خودی دادوره‌کاندا تا له کانی باسکردن پله‌به‌هرزی و پایه به‌هرزی باندا ره‌چاو بکرتن .

دووم: وه‌زاره‌تی داد و نه‌نجومنی دادوری و دادگای پیداجوونوه و دادگاکانی تی هه‌چوونوه و دادگاکانی تاوان به پتی رنماییه‌ک که وه‌زیری دادوری ده‌کا شو هه‌لانه له ده‌فته‌ری تایه‌تیدا تو‌مار ده‌کن .

ماده‌ی پنجم چوارم:

رابکیشی .

چوارم: سرنج راکیشان به نووسراوتیک ده‌یه که ناراستی دادور ده‌کرتی و وینه‌یه‌کی به وه‌زاره‌تی داد و نه‌نجومنی دادوری راده‌گه‌بنیری و وینه‌یه‌کی ده‌خرتیه ناو فایله‌که‌ی خوه‌وه .

لقی دووم

کاروباری دابینکردنی ریک و پیک (الانضباط)

ماده‌ی پنجم: لیژنه‌ی کاروباری دادوران که به‌ینی ثم یاسایه پیکه‌اتوه له و داوای دابینکردنی ریک و پیکه‌دا (الدعوی الانضباطیه) که دژ به دادوریک ده‌کرتی په‌کی له‌م سزایانه ده‌دا :

په‌کم: شاگادارکردن که نه‌جامه‌کی دواختنی زیاده‌و پله به‌هرزی دادور ده‌یه بو ماوه‌ی شش مانگ .

دووم: دواختنی پله‌به‌هرزی یا زیاده یا هه‌ردوکیان بو ماوه‌یه‌ک که له سالتیک که مسترنه‌یه‌ی وله سی سال زیاتر نه‌یه له روژی برپاره‌که‌ی نه‌گه‌ر ماوه‌ی یاسایی پله به‌هرزی نه‌واوکردنیو نه‌گه‌ر نا له روژی نه‌واوکردنیه‌وه .

سیم: کوتالی پیه‌تانی خزمه‌ت: ثم سزایه وختیک به‌سه‌ر دادوردا ده‌دری که حوکمیک بنیر (بات) به سزادانی له دادگایه‌کی په‌یوه‌ندیدانه‌وه ده‌رکرایه سبارت به کرداریکی که له‌گه‌ل شه‌ره‌فی فرمانی دادوریدا نه‌گونجی یا نه‌گه‌ر له نه‌جامی دادگای کردیدا له لایهن لیژنه‌که‌وه سه‌لیترکه شو دادوره به‌که‌لکی به‌رده‌وام بوون له خزمه‌تی دادوریدا نایه‌ت .

ماده‌ی پنجم ششم:

په‌کم: نه‌نجومنی دادوری بوی هه‌یه خزمه‌تی دادوری پوی چوارم به برپاریکی هودار، به‌وی به‌که‌لکی دادوری نایه‌ت و فرماتیک هه‌ریمی کوتالی پی بینی یا بیگوتزیته‌وه بو فرمانیک شارستانی (مدنی) .

دووم: شه‌وی به‌پتی ثم یاسایه کوتالی به خزمه‌تی ده‌هینری ناگه‌رتیه‌وه بو دادوری به‌لام ده‌کرتی له فرمانیک شارستانی دابه‌زینری .

ماده‌ی پنجم هه‌تم:

په‌کم: داوای ریک و پیک (الدعوی الانضباطیه) دژ به دادور و سپاردنی به لیژنه‌ی کاروباری دادوران به برپاری وه‌زیری داد ده‌کرتی و ده‌یه شو پروداوه باس بکا که دراوه‌ته پالی و شو به‌لگانه‌ش پشتگیری لیده‌کن و ثم برپاره‌ش ده‌دری به هه‌ردوولا دادوره‌که و داواکاری گشتی .

پاريزهري نه كه لدا بي .
د - ليژنه بوي هه به به خودي خوي هه چي ليكولينه وه بهك به باش ده زاني
بيكا .

د - ليژنه دواي نه واو كردني ليكولينه وه وگوي گرتن له قسمي نوينهري
وه ريري دادو داواي گشتي وبه رگري دادوه ره كه بيروپاي خوي له سه ر داواكه
ده رده بري وبه رياره كه به وه زيري دادوسه روكي داواي گشتي و دادوه ره كه
پراده كه به ني .

و - ليژنه له هه لسو و پاندي كاره كه پيدا په پره وي نه و به ما يانه ده كا كه له
ياساي نوسو ولي دادگايي كردني سزايدا هه ن .

ماده ي پنجاو هم شتم :

يه كه م : نه گه ر ليژنه ي كاروباري دادوه ران سه ريري كرد نه و كارهي دراوه ته
پال دادوه ره كه تاوانيك يا كه تنيك پي كده هيني بريار ده دا بيداته دادگاي
په يوه نديدار ودواي نه وه ي وه زير به پي ياساي ريك و پيكي فه رمان به راني
ده ولت ده ستي له كار ده كي شته وه نه و راقه كاني بو دادگا كه ده نيري

دووم : نه گه ر دادگاي په يوه نديدار برياري بيگوناهي (براءة) يا مه ره
خه سكردن (افراج) ي دادوه ره كه پيدا يا هه ر برياريك كه داوا سزاييه كه به
كوتايي بگه به ني ده بي به پي نه م ياسايه له سه ريني داوا ريك و پيكيه كه
(الدعوى الانضباطية) .

سييم : نه گه ر دادگا برياري گونا هار كردني دادوه ره كه ي نا ليژنه ده بي
به پي ماده (55) ي نه م ياسايه سزايه كي ريك و پيكي گونجاو له گه ن نه و
كاره دا كه دراوه نه پالي به سه ريدا بدا .

ماده ي پنجاو نويهم : وه زيري دادو سه روكي داواي گشتي و
دادوه ره كه مافي نه وه يان هه به له ماوه ي سي روژدا له روژي راگه بانده وه
له لاي ده سته ي فراواني دادگاي پيدا چو وه وه تانوت له برياره كه ي ليژنه ي
كاروباري دادوه ران بده و ده سته ي فراونيش بوي هه به نه گه ر پيويستي كرد
نويته ري وه زيري دادو نوينه ري سه روكي داواي گشتي و دادوه ره كه بانك بكا
بو گوي گرتن له قسم يان وه وسا برياري په سه ندي كردني بريار : ي ليژنه يا
هه لوه شانده وه ي يا گوپيني ده داو برياره كه ي له م باره وه بنبر (بات) ده بي .

بابي چوارهم

چهند حوكميكي چوراو جور

ماده ي شهم شتم :

يه كه م : نه گه ر سه روكي دادگايه ك يا سه روكي ده سته يه ك ناماده برو يا
شوين فه رمانه كه ي چول بوو يا هه ر كو سپيك ريگي چرونه سه ر كاره كه ي

1- له سه ر پالاوتن له لايه ن وه زيري داده وه وبه پيشنيزاي نه نجومه ني
دادوه ري فرمانيكي هه ريمي ده رده كروي بو گه رانده وه ي نه و دادوه رانه ي پيش
ده رچووني نه م ياسايه خانه نشين كراون ومه رجه كاني برگه ي (3) ي مادي
(37) ي نه م ياسايه يان تيدا به تا به پي به ليتنامه (عقد) له نيواندا ييه
نه ندامي دادگاي پيدا چوونه وه دواي وه رگرتي ره زامه ندي خويان به
نوسين .

2- ماوه ي خزمه ندي نه وانه ي به پي برگه (1) ي نه م مادي
ده گه ر تيرينه وه بو دادوه ري سي سال ده بي و وه زيري داد بوي هه به پيشنيز
بكا كه پيشتر كوتايي به خزمه ته كه يان به نيري .

3- هه ر يه كي له وانه ي به پي برگه (1) ي نه م مادي ده گه ر تيرينه وه
مانگانه (1500) هه زار و پينج سه د ديناريان وه ك سه رمو وچه يه كي دابر
(مخصصات مقطوعه) ده دريتي .

ماده ي شهم ست و سييم : وه ختي ده وام كردن له دادگا كاندا به پي
وه رزه كان به برياري نه نجومه ني دادوه ري دياري ده كروي به مه رجي ماوه ي
ده وام كردن روژانه له پينج سه عات كه متر نه بي و ده شكروي وه ختيكي
تايه ني ده وام كردن بو مانگي ره مه زان دياري بكري به مه رجي له چوار
سه عات كه متر نه بي .

ماده ي شهم ست و چوارهم : وه زيري داد بوي هه به رينايي بو
ناسان كردني جيه جتي كردني نه م ياسايه ده ريك .

ماده ي شهم ست و پينجه م : كار به هيچ ده قيني تر ناكروي كه له گه ل نه م
ياسايه دا ناكوك بي .

ماده ي شهم ست و شهم شتم : ده بي وه زيره په يوه نديداره كان حوكمه كاني
نه م ياسايه جيه جتي بكن .

ماده ي شهم ست و هه و شتم : نه م ياسايه له روژي بلا و كرده وه به وه له
روژنامه ي ره سميدا كاري پيده دري

نژاد احمد عزيز ناغا

و سه روكي نه نجومه ني نيشتمانيي كوردستاني

عيراق

هويه كاني دهر كردسي : نه م ياسايه

دواي پي كه اتني وه زاره تي داد له هه ريمد يده ر كردني يا كه ي ده بو
چه سايه كي تايه تي بو ده سه لاتي دادوه ري دهر بكري كه دام و ده زكاسي
دادگا كان و بنياتناني هه زه سي سه روي پيشكه و ترو دياري بكا كه بتواني

پاريزهري نه كه لدا بي .
د - ليژنه بوي هه به به خودي خوي هه چي ليكولينه وه بهك به باش ده زاني
بيكا .

د - ليژنه دواي نه واو كردني ليكولينه وه وگوي گرتن له قسمي نوينهري
وه ريري دادو داواي گشتي و به رگري دادوه ره كه بيرواي خوي له سه ر داواكه
ده رده بري و برياره كه به وه زيري دادوسه روكي داواي گشتي و دادوه ره كه
پراده كه به ني .

و - ليژنه له هه لسو و راندي كار كه پيدا په پره وي نه و به ما يانه ده كا كه له
ياساي نوسو ولي دادگايي كردني سزايدا هه ن .

ماده ي پنجاو همشتم :

يه كه م : نه گه ر ليژنه ي كار و باري دادوه ران سه ريري كرد نه و كار ه ي دراوه ته
پال دادوه ره كه تاوانيك يا كه تنيك پي كده هيني بريار ده دا بيداته دادگاي
په يوه نديدار و دواي نه وه ي وه زير به پي ياساي ريك و پيكي فه رمان به راني
ده ولت ده ستي له كار ده كي بيته وه نه و راقه كاني بو دادگا كه ده نيري

دووم : نه گه ر دادگاي په يوه نديدار برياري بيگوناهي (براءه) يا مهره
خه سكردن (افراج) ي دادوه ره كه پيدا يا هه ر برياريك كه داوا سزاييه كه به
كوتايي بگه به ني ده بي به پي نه م ياسايه له سه ريني داوا ريك و پيكيه كه
(الدعوى الانضباطية) .

سيه م : نه گه ر دادگا برياري گونا هبار كردني دادوه ره كه ي نا ليژنه ده بي
به پي ماده (55) ي نه م ياسايه سزايه كي ريك و پيكي گونجاو له گه ن نه و
كاره دا كه دراوه نه پالي به سه ريدا بدا .

ماده ي پنجاو نويه م : وه زيري دادو سه روكي داواي گشتي و
دادوه ره كه مافي نه وه يان هه به له ماوه ي سي روژدا له روژي راگه بانده وه
له لاي ده سته ي فراواني دادگاي پيدا چو وه وه تانوت له برياره كه ي ليژنه ي
كار و باري دادوه ران بده و ده سته ي فراونيش بوي هه به نه گه ر پيويستي كرد
نويته ري وه زيري دادو نوينه ري سه روكي داواي گشتي و دادوه ره كه بانك بكا
بو گوي گرتن له قسم يان وه وسا برياري په سه ندي كردني بريار : ي ليژنه يا
هه لوه شانده وه ي يا گوپيني ده داو برياره كه ي له م باره وه بنبر (بات) ده بي .

بابي چوارم

چهند حوكميكي چوراو جور

ماده ي شهم :

يه كه م : نه گه ر سه روكي دادگايه ك يا سه روكي ده سته يه ك ناماده برو يا
شوين فه رمانه كه ي چول بوو يا هه ر كوسپيك ريگي چرونه سه ر كاره كه ي

1- له سه ر پالاوتن له لايه ن وه زيري داده وه وه پيشنيزاي نه نجومه ني
دادوه ري فرمانيكي هه ريمي ده رده كروي بو گه رانده وه ي نه و دادوه رانه ي پيش
ده رچووني نه م ياسايه خانه نشين كراون و مهره كاني برگه ي (3) ي ماده ي
(37) ي نه م ياسايه يان تيدا به تا به پي به ليتنامه (عقد) له نيواندا ييه
نه ندامي دادگاي پيدا چوونه وه دواي وه رگرتي ره زامه ندي خويان به
نوسين .

2- ماوه ي خزمه ندي نه وانه ي به پي برگه (1) ي نه م ماده ي
ده گه ر تيرينه وه بو دادوه ري سي سال ده بي و وه زيري داد بوي هه به پيشنيز
بكا كه پيشتر كوتايي به خزمه نه كه يان به نيري .

3- هه ر يه كي له وانه ي به پي برگه (1) ي نه م ماده ي ده گه ر تيرينه وه
مانگانه (1500) هه زار و پينج سه د ديناريان وهك سه رمو وچه يه كي دابر
(مخصصات مقطوعه) ده دريتي .

ماده ي شهمست و سيه م : وه ختي ده وام كردن له دادگا كاندا به پي
وه رزه كان به برياري نه نجومه ني دادوه ري دياري ده كروي به مهرجي ماوه ي
ده وام كردن روژانه له پينج سه عات كه متر نه بي و ده شكروي وه ختيكي
تايه ني ده وام كردن بو مانگي ره مه زان دياري بكري به مهرجي له چوار
سه عات كه متر نه بي .

ماده ي شهمست و چوارم : وه زيري داد بوي هه به رينماي بو
ناسان كردني جيه جتي كردني نه م ياسايه ده ريك .

ماده ي شهمست و پينجه م : كار به هيج ده قيني تر ناكروي كه له گه ن نه م
ياسايه دا ناكوك بي .

ماده ي شهمست و شهم م : ده بي وه زيره په يوه نديداره كان حوكمه كاني
نه م ياسايه جيه جتي بكن .

ماده ي شهمست و هه مته م : نه م ياسايه له روژي بلا و كرده وه به وه له
روژنامه ي ره سميدا كاري پيده دري

نژاد احمد عزيز ناغا

و سه روكي نه نجومه ني نيشتمانيي كوردستاني

عيراق

هويه كاني دهر كردسي : نه م ياسايه

دواي پي كه اتني وه زاره تي داد له هه ريمد ، يده ر كردني يا كه ي ده بو
چه سايه كي تايه تي بو ده سه لاتي دادوه ري دهر بكري كه دام و ده زكاسي
دادگا كان و بنياتناني هه زه ! سي سه روي پيشكه و ترو دياري بكا كه بتواني